

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ideküldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egyes évre K 10—
Fél évre 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

NYILATKOZÁSOK 50 ANÉR.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajtájelölő:
STRAUSZ SÁNDOR.

Ki fogja diktálni a békét?

Amikor a háború kitört, az antánt elárasztotta a világot számkimutatásokkal, melyek egyrészt a központi hatalmaknak, másrészt pedig az antánt katonai hatalmát lünették fel és amelyekből azt a fellélenül biztos következtetést vonták le, hogy győznie kell. Akkor hangzott el először a nagy szó, hogy Németországnak és Ausztria-Magyarországnak diktálni fogja a békét és kürtölte világgá, hogy a középponti hatalmakat darabokra zúzva, el fogja lőrdölni a föld színéről.

De az azóta lefolyt két esztendő csak kudarcokat termelt az antántnak, mert Belgiumot, Franciaország nyolc megyéjét, Oroszország nyugati tartományait, Szerbiát, Montenegrót, Északalbániát és Macedóniát elfoglalták a középponti hatalmak, melyekhez Törökország és Bulgária csatlakoztak, az angolok és franciák pedig a Dardanelláknál, az angolok Kút el Amaranál és a skagerraki tengeri ütközetben vereséget szenvedtek, a tengeralfutó hajók támadásai az angol-francia tengeri kereskedelmet — az északamerikai Egyesült Államok beavatkozása dacára is — érzékenyen megkárosították és dacára a Párisban, Londonban és Pétervárott tartott összes katonai és gazdasági konferenciáknak, nem történt semmi, ami ellenségeink elbizakodottságát igazolhatná, ami politikai vagy gazdasági helyzetüket előnyükre megváltoztathatná.

Oroszország június elején újabb offenzívát kezdett az osztrák-magyar front ellen. Ezzel eleinte sikereket ért el, amelyeket hangos kürtszóval jelentett be a világnak. A világot meglepték fantasztikus számokkal, hogy az elért sikert minél fényesebbnek tüntessék fel. De a diadalujjongás elhangzása óta hét telik hét után és mind világosabbá lesz, hogy mily jelentéktelen az offenzíva katonai hatása, amely egyedüli fokmérője

az elért eredménynek. Ha meggondoljuk, hogy egyidejűleg az orosz előretöréssel béklyókba verték Görögországot azzal a határozott szándékkal, hogy háborúba kergessék ellenünk, úgy felismerhetjük, hogy Oroszország nagy dobszóval kísért vállalkozása nemcsak katonai, hanem politikai céloknak is szolgált és hogy nyilván arról a nagyarányú tervről van szó, hogy a hadi színteret kelet és délkelet felé kibővítsék, újabb népeket kergessenek a háború iszonyalosságába, csak azért, hogy Anglia véraldozatait csökkentsék. Ily könnyű szerrel azonban Anglia ez egyszer nem menekülhet. Szövetségei a rengeteg véraldozatokat megunták és kényszerítették, hogy a maga fiai is kiállítsa a halálosztó ágyuk elé. Megindították az ugynevezett nagy és egységes offenzívát, amelyről már ma meg lehet állapítani, hogy eredménye nem áll arányban sem a kézültetés körülményességével, sem pedig a hozzáfűzött túlzott várakozásokkal. Eredménye kisebb az orosz támadás eredményénél, holott ez sem akkora, hogy a katonai helyzetet fordítsa onthoz vagy éppen döntéshez vilte volna.

Az antánt vezérferfiat ennek a ténynek a megállapítása sem hozhatja ki sodrúkból, lelkettségüknek nincs határa tovább is árnítják saját népeiket és a véresített Franciaország konokul ragaszkodik abhoz, hogy az antánt diktálja a békét.

A békediktálás tudniillik osztozkodást jelent a medve bőréen és nem nehézség kitálatni, kinek szól Franciaország szava. Lehetséges, hogy a franciák még biznak Anglia kiéheztelési akciójának hatásában, ami ben már maga Anglia sem híz. De a franciák ezzel nem érik be és Nagybritánia — hogy a türelmetlenkedő franciákat maga ellen ne lázítsa — a sok diplomáciai árnykodás után végre is kénytelen kellen rászánta magát arra, hogy katonailag is részt vesz az általa szított háborúban. Így indult meg a francia-angol offenzíva.

Kétséget nem szenved, hogy Anglia nagyobb áldozatot hozott, mint amennyire elkészült, amikor a nagy vihart vetette. De számítása, hogy a háborúból nagy hasznot fog húzni, mégis bevált. Kirekesztette a német tengeri kereskedelmet, legnagyobb részét elfoglalta a német gyarmatokat, hitelezője lett szövetségeseinek és hizik abból, hogy azokat szemérmetlenül is kiméltelenül kiszapolyozza. A tenger szabadságát megakasztotta, a semlegesek kereskedelmét önkényes ellenőrzése alá vetette és Amerikától nem akadályoztatva, magához ragadta a nemzetközi kereskedelem fölötti uralmat — oly eredmények, melyek várakozásait felülmúlják. Mindezt elérte Anglia és mégis rellégnie kell attól az órától, amelyben az ellenzámilat fogják neki bemutatni. Könnyebben viselné el ezt az órát, ha gazdasági sikereit némileg ellensúlyozhatná katonai sikereivel. Azért oly harcias a hangulat Londonban, azért a nagy offenzíva — a német front előtti ágyudőre visszhangja a békediktálást követelő kiáltásnak.

„Békediktálás” a jelzava a most folyó nagy harcoknak. Kemény, remélhetőleg befejező küzdelmek előtt állunk. A középponti hatalmak hatásosan ellentálltak a minden oldalról ellenük intézett támadásoknak és visszaverték azokat. Országaiknak csak keskeny határterületein vivják meg a líáni harcot, a legfőbb hadterületek az ellenségek országában vannak. Az ellenség muló sikerei mitsem változtathatnak e tényeken. Ily körülmények közt az antántbeli vezérferfiak békediktálási követelését csak nagyzási hőbortnak vagy saját népeik és a semlegesek félrevezetésének lehet tartani.

Csak hadd érjenek el rekordot a szószályárokodásban, mi azalatt lankadatlan elszántsággal küzdjük végig a nagy harcot, mellyel javainkat, igazunkat védjük.

Nyári gondolatok.

Forró nyári délutánon
Akáclobok árnyékában
Lustálkodom, pipázgatók
S nem lőrdööm a világgal.

Letépek egy falevelet —
Megnézném, hogy kik szeretnek? !
Gondolok én sok kislányra
Szókére is, meg barnára.

»Szeret, élvből, szenvedélyből —
Nem is tudom, kire néztek,
Mert a lányok nem szeretnek —
S eldobom a falevelet.

Kormány Endre.

Katona hűség.

Ira: Zombory Gyula.

Fenn a Kárpátoknak erdőkoszorúja magaslátán,
Abol vijjogó sas rak fézket magának bércondalán,

Kis őrcsapat állott, határunkat védve, mind magyarok,
Lenn pedig lengyelek, hol a völgy ölében viz kanyarog,

Egy kora hajnalon — a dűrgő fajdkakas ébredtekor,
Mikor még az erdő ködös, vad, hallgatag, fázós, komor,
Egy lengyel vitéz jött fel a hegyoromra s a hadnagyt
Kereste sürgősen, mert — ugymond — nagy fontos közlét
] hozott.

Az őrség felkelti hajnali álmából a hadnagyt
S nem mulott sok idő, rapporton a lengyel is szólhatott:
»Gospodár! (Igy kezdé) az éjjel őrt álltam, hol a csalik
Elzárja a völgyet s ahol a számoza dúsan virít.

»Egyszer csak ott termett kedvesem Anica, orosz leány,
Ünnepre öltözve, szép sárga csizmában, gyöngy a nyakán.
Egy faluban lakunk; Anica szép leány s nem is szegény,
Nálunk Podgoricán majd érte boldondul minden legény.»

»Az orosz táborból jött rejtett utakon hozzám a lány,
Csábított mindenképp, hogy mennék át vele ez éjszakán.
Nagya csomó pénzt adott, a kozák ezredes küldte nekem,
Ha itt a két csapat létszámát Ancának megnevezem.»

»Szeretem azt a lányt Gospodár, de mégis fő a Haza,
Nincs az a fényes szem, amelyikért lennék bérgyilkosa.
De a pénzt elvettem, itt van a cipkámban, mind százasaok,
Átadom Gospodár, fejemet égeli . . . lábban vagyok . . .

»Anicát biztattam, mondja meg odaát, holnap megyek,
Addig is tudassa, hogy alig száz ember fenn a emezek, . .
Könnyen támadhatók; éjjel mind alszanak s hol a patak
A völgyet átszeli, vannak a járható vágott utak.»

A beszéd véget ért —
Másmorra, a hol az eper virít,
Napszálla után már mind a két csapatnak embereit
Sok ezer honvéddel elrejtve fedezte a kőd, a lomb
A biztos sikernek reményén osztolt szét a hadi gond.

Mire a fajdkakas dűrgelve ébredett, a hegy tövéen
Sok ezer kozáknak teteme hevert s még a völgy ölén, . . .
Ujjongó magyar had ünneplő sikerült diadalát
Az ezredes pedig fénylő érdemjellel
Jutalmasta a hű katonát.

A Csáktornyai Vörös-kereszt Egy- let Péter-Pál napi gyűjtése.

Az országosan megindított gyűjtés alkalmával Csáktornya városának és járásának közönsége ismét fényes jelét adta hazafias áldozatkészségének; amennyiben összesen: 172289 koronát adott össze a Vörös-kereszt Egylet emberbaráti céljaira.

E gyűjtés részleteiről a következőkben számolhatunk be:

Járásunk minden jegyzői körletének a központtól kapott egy-egy perselyt küldtünk el, amelyeket megérkezettükor bizottságunk felbontván, bennük az alábbi összegek találhattak fel, illetve melléjük csatoltan a szintén alább részletezett külön gyűjtéseket és adományokat keletk:

Belcárói: perselyben 6989, borítékban 890, összesen 7879 K; Bottornyáról: 1744 K; Csáktornyáról: a perselyben 10666, az elnökségünk által közvetlen eladott felmenetési bárcákból 268 —, összesen 37466 K; a Csáktornya-vidéki körjegyzőségbeli községekből: perselyben 1208 K; Drávacsányból: 2278 K; Drávanagyfaluról: a perselyben 690, külön gyűjtés 4020, összesen 4710 K; Drávavásárhelyről: persely-gyűjtések: Meider Erzi — Marinovics Jenő által 50 —, Meider Szidi — Frász Annuska által 4640, Vreszk Mariska — Marinovics Janka által 20 —, Meider Mihály — Rasetár Mihály által 2770, a templom előtti és a templomban való persely-gyűjtés 25 —, Marinovics Ferenc jegyző gyűjtése Pusztafán 38 —, összesen 20710 K; Felsőmihályfalváról: 2060 K; Murasiklósról: a perselyben 254, külön gyűjtés: Murasiklóson 40 —, Felsőkirályfalván 10 — Zsedényben 274, Muraszentkeresztben 3959, Bányaváron 1840, összesen 11327 K; Muraszentmártonból: a perselyben 2290, a község adománya 3250, összesen 8290 K; Muraszerdahelyről: perselyben 923, a község adománya 3250, összesen 4173 K; Stridóváról: az ott júniusban megalakult Vörös-kereszt Egylet gyűjtése: Belletz Dini és ifj. Danitz Sándor (8013), Krampatics Lenke és Béla (5417), Krauthacker József és Rozina (5809), Stern Miksáné és Margit (7525), Forintos Szidike (791), Belletz Edéné (5894), Balogh Mariska és Krauthacker Sándor (6480), Lippich Lászlóné (7107), Brodnyák Antalné (3510), ifj. Belletz Ede és Kalchbrenner Ferenc (2990), Belletz Ede jegyző (13428) és Mozsár István plebánus (2184) közreműködésével (a portó levonása után) 69048 K; Viziszentgyörgyről 1396 K.

A jószívű adakozóknak, valamint a gyűjtésben buzgó fáradozóknak, kiváltképpen pedig járásunk érdemes jegyzőinek és a stridóvári testvéregyesületünk érdemes Elnökségének, őszinte elismerés mellett leg-halásabb köszönetét nyilváníttja: a «Csáktornyai Vörös-kereszt Egylet» Elnöksége.

Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadseregélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

K Ü L Ö N F É L É K .

Rózsaszínű lap.

- Téged imádlak rózsaszínű lapocská,
- Téged várlak epedve naponta.
- Te tápláld életem pislogó mécsét,
- Téged várlak — míg el nem jön a vég.

— *Te fakasztasz szemekbe örömkönyveket,
Te vigasztalasz szomorú szívemet.
— Téged csókolnak epedve virág helyett
Te viszel messze árvólalókat.
— Fekete betűk, mit rólatok olvasok,
Emlékek — egyedül vigaszok.
— Minden sora csodágot leltem buszítottja,
Legyen áldva érte az írója.
Ágyuk dörögnek, fegyverek ropognak,
Nem is hallom, amikor olvaslak
Lelekem messze elszáll nyájas otthonokba.
Miket talán nem láthatok soha!*

Harctér, 1916. jun. 18. **Kristofics Részó**
hadapród.

— **Kitüntetés.** Zalavármegye kir. tanfelügyelőjének, Szirmai M. k. árnak, fiát, Szirmai Géza 48. gyalogezredbeli zászlóst, aki a háború elején önként jelentkezett katonának, s már két vitézségi kitüntetést szerzett, parancsnoksága legutóbb, vitéz magatartásának elismeréséül az I. oszt. éremmel tüntette ki.

— **Katonaszkivő.** Meghaló házasságkötés színhelye volt a múlt héten a helybeli tartalékkórház. Akermann József 36 éves pincér, a 19. honv. gyal. ezr. népfőkelője, Tóth Eszter erzsébetfalvai, 35 éves varrónővel kötött házasságot. Akermann népfőkelőt az olasz frontról hozták súlyosan megsebesülve Csáktornyára, akinek legfőbb óhaja az volt, hogy Tóth Eszterrel való vadházasságát s ezzel két gyermekét halála előtt örvényesíthesse. A parancsnokság az intézkedéseket azonnal megtette, Tóth Eszter Csáktornyára jött s az esküvő megtörtént. Az esküvőn mint tanuk Horváth József és Nauta Nándor főhadnagyok szerepeltek. A fiatal házasság az esküvőt követő harmadnapon halálos sebeiben kizenvedett.

— **A tanulók könyvadománya.** A zalamegyei iskolák tanulói Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő lelkes buzditására a harctéren küzdő katonák részére 3000 db. könyvet s 2000 db. füzetet gyűjtöttek. A csáktornyai tanítóképző-intézet ehhez az összeghez 24 db. könyvvel járult.

— **Pótsorozás elhalasztása.** A 39—50 évesek pótsorozása újabb intézkedés szerint aug. 29 és szeptember 21-ike közt fog megtörténni.

— **Állandó mozi.** A m. m. előadások műsora: Hadi híradó (legújabb harctéri tudósítás); Ha majd béke lesz (életkép 3 felvonásban); Bernáték nyaralni mennek (vígját. 3 felv.) Hedda Vernon és Müller-Lincke Anna főszerepeivel.

— **Adományok.** A katonák sirjainak jó karban tartására adakoztak: Scheffer-cég 150, Antonovics József 100, Rosenberg Lajos 50 K-t, továbbá Hoffmann Jenőné (Muraszentmárton) és Poszluschny Erzsébet által adományozott tojások eladási árából befolyt 50, illetőleg 20 K, mely adományokért halás köszönetet mond dr. Heilig törzsorvos.

— **Vesztett eb garázdálkodása.** Muraszentkeresztben Zsiganec Vincéné házörző kutyáján a napokban veszteltség tört ki, mi csakhamar nagy rémületet okozott, a községben, mert a kutya három gyermeket s több kutyát meharapott. Az Alsólendváról jött állatorvos intézkedésére Novák Katalint, Zadravec Andrást és Szóvár József 6—8 éves gyermekeket a budapesti Pasteur intézetbe szállították, a község összes kutyáit pedig elpusztították.

— **Elbárlat.** Az elrendelt elbárlat hatósági intézkedésre szeptember 7-ig meghosszabbított.

— **Igazolványok váltása.** Figyelmezteti Csáktornya előjárósága az utazó feleket, hogy utazási igazolványokért mindenkor csak a délelőlt jelentkezzenek a városbába i. számú hivatalos helyiségében.

— **A gyalogjárók tisztántartása.** A gyalogjárók tisztántartása a háztulajdonosok, illetve bérlők kötelessége. Felhívja Csáktornya előjárósága a lakosság figyelmét erre a körülményre azzal a hozzáadással, hogy a gyalogjárók most a melegebb időkben álltával naponta két ízben, reggel és este tiszta vízzel felöntendők. A mulasztók a közléstességről alkotott szabályrendelet értelmében megbüntetés végett a hatóságnak följelentenek.

— **Kofák megbüntetése.** Alapos büntetésben részesültek Nagykanizsán a piaci kofák. Részint az elővéjárás tilalom áthágásáért, részint ádrágulásért s a piaci maximális árak be nem tartásáért, majd azért, mert a városvégeken összevásárolták a piacra igyekvő falusi asszonyoktól a gyümölcsöt — 1270 K pénzbüntetéssel sújtotta a rendőrkapitányság a híres kanizsai kofákat. Fejenként 30, 50, 130 K pénzbüntetést róltak a piaci uzsorásokra.

— **Értesítő.** A csáktornyai áll. polgári fiu- és lányiskola évi értesítője szerint a fiuiskola 5 osztályába 196, a lányiskolába 216 tanuló iratkozott. A lányiskolában a III. osztály párhuzamos volt. Felsőbb osztályba léphet 154 fiu s 198 lány; javító vizsgálatot tesz 17 fiu és 16 lány; osztályismétlésre utasított 13 fiu és 4 leány. Mind a két iskola internátussal van összekötve. A fiu internátusba 40 tanuló vesztő fel, akiknek ellátása fejenként 44 K-ba kerül. A lányinternátus 74 lányt fogadhat magába, akik havonként 45 K-t fizetnek teljes ellátásért. Ugy a fiu, mint a lányinternátusban ingyenes s félsegélyes alapítványi helyek vannak, melyekért záros határidőn belül folyamodni kell. A polgáriiskola tanestülete 11 rendes, 2 helyettes tanárból és két óradó tanárból áll. Az iskola igazgatója Pataky Kálmán.

— **A hadikölcsön sikere.** A pénzügyminiszter a negyedik magyar hadikölcsönre vonatkozó elszámolásokat most ejtette meg. Ebből megállapítható, hogy a kölcsonre összesen mintegy 1936 millió korona névértékű jegyzés történt.

— **Elhalasztott behívás.** A lapok hirdása szerint a legutóbb besorozott népfőkelőknek július 14-én kellett volna bevonulniok. Értesülésünk szerint azonban a behívás halasztást szenvedett, mert a honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértően a behívások idejét néhány héttel kitolta. A behívás elhalasztása a gazdasági munkálatokra való tekintetből történt.

— **Sírok gondozása.** A csáktornyai temetőben elhelyezett hősök sirjait állandó gondozásban részesítik. Legújában Nauta Ferdinánd főhadnagy az a terve, hogy minden sirt, mely a 100-at is meghaladja, diófából faragott kereszt díszítsen, a megfelelő felirással. A főhadnagy erre a célra pénzt gyűjtött s most tervének kivételén fáradozik.

— **Tanárok és tanítók szüneti munkája.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte még a múlt évben, hogy a polgári iskolai tanárokat és az elemi iskolai tanítókat a szünetidő alatt rendeljék be egyes hivatalokhoz szolgálattétel végett. A legtöbb

városban a tanároknak és tanítóknak a város egyes hivatalaihoz való beosztását már el is rendelték a polgármesterek. Tekintettel arra, hogy a még be nem osztott tanárookra és tanítókra is rövidesen sor kerül, azok sem lávozhatnak el az illető város területéről másként, mint polgármesteri engedéllyel, amely azonban csak ideiglenes és visszavonható.

— **A szappan árának maximalása.** Kéves olyan cikk van, mely olyan árdrágítást ért el, mint a szappan. A kormány legközelebbi rendeletét ad ki a szappan maximalásáról. Kétféle szappan kerül majd forgalomba, 60—62 százalékos zsírtartalommal és egy másodrendű 35—40 százaléknyi zsírtartalommal.

— **A tábori csomagforgalom korlátozása.** Magáncsomagokat további intézkedésig nem vesznek fel a következő tábori postahivatalokhoz: 6, 10, 14, 20, 28, 37, 41, 43, 76, 78, 81, 85, 91, 103, 109, 119, 138, 146, 148, 210, 228, 230, 301, 301/II, 301/III, 303, 305, 306, 309, 310, 311, 312, 314, 320, 321, 322, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 609 és 614.

— **A háború.** A múlt hét nem hozott nagyobb eredményeket a harctéren. Az orosz offenzíva alaposan megakadt. Nemcsak Linsingen és Bollmer szorítja vissza az oroszokat, de Bukovinában is rosszra fordult az oroszok helyzete. A mi tüzéréseink valóságos csodákat művel s az oroszok sorait megtizedeli. A Kimpolung körül folyó harc minden képezetet fölülmúl. A jablonica és borgói szorosok felé akarják kiterjeszkedni az utat, hogy hazánkba betörjenek, de erről a 85000 főre rugó orosz halott és sebesült meg fogoly tanuskodik, hogy hiábavaló az orosz minden erőlködése. Wolchyniában megépítésével a helyzetük. Linsingen Stochodnál 2 nap alatt 2633 emberüket fogta el s 12 gépfegyvert zsákmányolt. Bollmer és Lipót seregei is támogatják Linsingent sikeres operációban. Előbbi Bucacnál több mint 410 foglyot ejtett. — Az angol offenzíva holtpontra jutott, most már a németek kerekedtek fölül, miután az angolok vesztesége az első napokban 65 ezerre rúgott. A németek Verduntól már csak 5 km-nyire vannak s egy pár ütközetben ismét 2349 (56 tiszti) főnyi francia légénységet elfogtak. — Az olaszok elkeseredetten harcolnak a Brenta Etsch völgyében, de nagy veszteségekkel. A Cima Dieci és Monte Corno melletti harcokban 1255 foglyot veszítettek. A Monte Rasta ellen intézett támadásuk több mint 1000 halottjukba került az olaszoknak. — Tengerészeink is pusztítják az ellenség hadiállományát. A Novara cirkáló 5 angol hajót semmi-féle meg az otrantói szorosban. — A törökök győzelmesen nyomulnak előre perza földön, ahonnan az oroszok Bagdad felé igyekeztek. Az oroszok a török üldözése folytán most már 300 km-nyire vannak Bagdadtól. A törökök elfoglalták Kermandsah városát s Hamadent tart. Ióvároshoz már 25 km-nyire közeledtek. A kaukázusi fronton is nyomulnak elő. A Fekete-tengeren elsüllyesztették 4 hajót és több vítorlást s felgyújtották a nagy kőolajraktárt és az oroszok más szerelvéit.

— **Gyűjtsünk gyógynövényeket, barackmagot és szilvamágot!** A Hadsegélyező Hivatal figyelemzti a közönséget, hogy a mezőkön ingyen virító gyógynövényeket, a barack és szilvamágot gyűjtésével hathatósan

segíthetjük a hadsereget, mely a gyógyszerkelet megkapja és a bősök élvezzei, kiknek az értékesítés összege jut. A barack és szilva magjából olajat préselnek, mely a gyógyszerben fontos mandula olajat helyettesíti. E magvakat teljesen száraz állapotban, csonthéjukkal együtt küldjük be, a csomagokat a posta és vasút bérmentve veszi fel, »gyógynövény« jelzéssel, a Hadsegélyező Hivatalnak V., Akadémia-utca 17. címezve. — A gyógynövények iránt érdeklődőknek a Hadsegélyező Hivatal kívánata lájékozatol küld. Hársfaviág, bodzavirág, nadragulya, beléndek, arnika, pipacs, orvosi székfű, ezerjófű, üröm, ökörfarkkóró, zilizé levél, anyarozs, redősirom stb. mind gyűjthetők, de csak azon növényekről kérjük utasítást, amelyek az illető vidéken tényleg előfordulnak.

— **A segédszolgálatos katonák előléptetése.** A mögöttes országokban csak kivételesen léphet elő valaki. Egyévi és hadi önkéntesek, kiknek megfelelő elméleti és gyakorlati képzettségük van, hat havi szolgálat után tizedessé, további három hónap után szakaszvezetővé léphetnek elő. Örmesterré csak kivételesen és újabb három hónap múlva lehetnek. Önkéntesek, kiknek megfelelő tiszti képzettségük nincs, hat havi szolgálat után őrmesterré, egy év után tizedessé, ezután három hónap múlva szakaszvezetővé léphetnek elő. Örmesterré nem lehet őket előléptetni. Azok az önkéntesek, akik a polgári életben mérnökök, építésszek vagy építőmesterek, fokozatosan őrmesterré léptethetők elő. Akik az ellenség előtt lettek arcvonalbeli szolgálatra alkalmatlanok, három és fél évi szolgálat után őrmesterré léptethetők elő. Minden más hadköteles kilenc hónap után lehet csak őrmesterré és egy év után szakaszvezető. Örmesterré nem lehet előléptetni őket.

— **Nem süthetnek éjjel a pékek.** A hivatalos lap közli a kormány rendeletét, melyvel július tizedikétől kezdődőleg a sütőiparban az egész ország területére eltiltja az éjjeli munkát. A rendelet szerint a sütőiparban este hat órától reggel hat óráig tilos minden munka, de kiterjed a rendelet hatása a vendéglősökre, kormárossokra, kávéházokra, kávéházokra és fürdőintézet tulajdonosokra is, akik üzletükben való eladás céljából kenyérművek készítésével foglalkoznak. A meghatározott tilalmi időn belül cukrárszok sem készíthetnek olyan cikkeket, melynek előállításával pékek is foglalkoznak. Az egyes iparhatóságoknak joguk van arra, hogy a munka kezdetének és végének időpontját a rendeltől eltérőleg állapítsák meg, de a munka megkezdésére reggeli öt óránál későbbi időpontot megállapítani nem lehet és a munka befejezésétől annak újra való megkezdéséig a tizenkétórás szünetet be kell tartani. Aki a rendeletben meghatározott tilalmakat megszegi, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással, valamint hatszáz koronáig terjedhető pénzbírsággal büntethető.

— **A fölmentettek újabb igazolása.** A honvédelmi miniszter, — mint a Külügy-Hadügy Irja, — elrendelte, hogy a felmentett népfőlkérésre kötelezettek legközelebbi újból igazolni kötelesek, vajjon még mindig azon viszonyok között vannak-e, amelyek a fölmentést indokolták. Ez az igazolás a következőképp történik: 1. a hadsereg részére dolgozó, a külön kijelölt gyáraknál, vállalatoknál, üzemeknél stb. alkalmazott népfőlkérésre kötelezettek, amely gyáraknál stb. katonai vezetőjük vagy munkásórlag parancsnokuk van az utóbbiak által kiállított igazolvánnyal, 2. a közszolgálatban alkalmazottak, valamint az önálló mezőgazdák, föld- és szőlőbirtokosok és azok alkalmazottai a népfőlkérelési igazolványi lapjuk háttájjára vezetett záradékolással, 3. azok, akik a felmentési kérésüket nem a politikai hatóságnál, hanem az ügyvédi, az ipar- és kereskedelmi kamaránál, az iparügyi felügyelősnél vagy más hatóságnál adták be, az utóbbiak egyike által kiállított igazolvánnyal, 4. minden egyéb felmentettek a közigazgatási hatóságok igazolványával.

— **AZ EST.** A magyar újságok között AZ EST az egyetlen, amelynek kiváló munkatársai mindig mindentől ott vannak, ahol helyes és pontos értesüléseket szerezhetnek be lapjuk, a magyar közönség és a külföld részére. AZ EST éppen így kiterjesztette tudósító-szervezetét minden magyar vidékre, sőt még a kisebb helységeket is bevonta hálózatába. A tökéletes szervezettség ereje lehetővé teszi, hogy AZ EST minden egyes példányán, aminek legbiztosabb mértéke az olvasó közönségnek AZ EST-tel szemben megnyilvánuló, s állandóan fokozódó bizalma és szeretete. Ezért lett a legelterjedtebb magyar lap AZ EST, a világsajtó egyik leghatalmasabb organuma, amely a külföld előtt is fogalomná nőtt s amelyről az egész művelt világ tudja, hogy hírszolgálat a legmegbízhatóbb és elterjedtebb is Európa legelső lapja közé emeli.

— **A cimer és jelvénykérdés rendezése.** Jól értesült forrásból halljuk, hogy a hadsereg és a haditengerészet zászlói és jelvényei tárgyában a múlt év október 11-én kiadott hadsereg és haditengerészeti parancs teljes végrehajtása a megvalósulás stadiumába jutott. Az erre vonatkozó előintézkedések, amelyeket a közös intézményeknél használandó magyar kis cimerekre vonatkozó horvát kivánság elintézéséig fel kellett függeszteni, ezen kérdések rendezése után nyomban folyamatba tételtek s a kérdés minden részletében annyira megérett, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter az összes rendelkezésre vonatkozólag megkapta a legfelsőbb felhatalmazást és utasításokat. A részben már kibocsájtott, részben legközelebről kibocsájtandó rendelkezések az októberi hadseregparancsban foglalt alapvető szabályozás végrehajtásaként elrendelik, hogy várak, valamint azok az állomáshelyek, amelyeket lobogó felvonására fog a hadügyminiszter feljogosítani, a hadsereg új zászlójának megfelelő lobogót fognak használni, amelynek azonban mind a két oldalán a kis közös cimer alkalmaztatik. Ugyanígy lobogót kell alkalmazni a közös hadsereg használatában levő épületek fellobogozásánál is. Ezeknek az épületeknek a háború tartama alatt egyetlen nagyságu fekete-sárga és magyar nemzeti színű zászlók mellett a velünk szövetséges államok színei is alkalmazhatók. Mint általában a zászlóügy rendezésénél, úgy a jelzőlobogók, karszallagok stb.-re vonatkozó összes rendelkezéseknél is az osztrák államot képviselő fekete-sárga és a magyar nemzeti színű parittsós szecrcpe jut kifejezésre.

— **Zsir maximalása.** A vármege egész területére érvényes maximális zsír és sertésárakat Arvay Lajos alispán a következőkben állapította meg: zsír és szalonna kilója 9 K, sertészsír kilója 7 K. Leölt sertések (a belső részek eltávolításával) egészben vagy féldarabban kilójának árát 6 80 K-ban maximalta.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vü Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznanje pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povuđijiri list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

MEDJIMURJE

Prodajna cina je:

Na celo leto . . . K 10—

Na pol leta . . . » 5—

Na četvert leta . . . » 2-50

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznanje se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÖZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SANDOR.

Saradnik:
SRÁY FERENCZ.

Sve navale odbijaju naši i nemški vojniki.

Nečemurni čin francuzov. - Rusi su prošli tjeden 10 jezer zarobljenikov izgubili. - Stojezer ruskih mrtvih vü zadnjih pet tjednov. - 800 mrtvih talijanov na jednom kupu. - Francuzi su vre jeden million mrtvih vojnikov izgubili. - Francuzki ablegati su za mir. - 1930 millionov se je vü Magjarskoj državi nabralo na novo za taborske stroške. - Veliki englezki zgubiček. - Bukovinske velike bitke.

Kak stojimo na bojnóm polju?

(M. J.) Krvave i jake bitke su svigdi na bojnóm polju. Rus, francuz, englez i taljan je svaki svoju celu vojsku vü bank del, kakti kartas, koj svoje zadnje korune reskira s utanjem, da bude se mortli sreća preobrnula, pak bude na zadnje ipak on dobil.

Borbe su svigdi strahovite za nuše neprijatelje, koji svoje vojnike alduju na bezcloveći način, da kaj dostigneju. Nasuprot tomu mi, pak nemci se samo branimo, to jest nedamo odzeti ono, kaj smo od neprijatelje vü dovezdašnjih bitkah osvojili. Neprijatelj nigdi nemre naprej. Gde se neprijatelji podufaju vü naše dekunge, tam budu poklani, ili odtirani.

Nasim neprijateljem bi zasigurno bolje išlo, ako bi njim nekoji orsagi, kak na priliko Hollandija, Rumunjska, Svedska na pomoć išle. Ali kajti ovi nečeju iti, to je pravi dokaz tomu, da mi dobro stojimo i da budemo na koncu tabora mi i nemci jakši ostali.

Nasi i nemcovi neprijatelji ne glediju na nikaj, da svoj cilj dostigneju. Oni stre-laju na cirkve, na kapele, na spitale, na decu, na ženske, samo da neprijatelju kvara napraviju.

Na samo telovo su na priliko francuzi ober nemškoga varaša Kalsruhe na samo telovo hitali svoje bombe iz svojih replanah na prošeciju, pak zaklali 117 i oranili 140 dušah. Med ovimi je bilo 154 malih decah, koja su pri prošeciji nazočni bili i k gos-podinu Bogu se iz svojih čistih srcah molila. Svega skupa zaklale i oranile su francuzke bombe ovdí 257 personah, med njimi 154 decah. To si je svaki nemec zapametil i ov nečemurnu čin francuzov svaki, vü dekungu lezeći nemški vojnik zna. Ne se treba za to čuditi nad tem, da se svaki nemški vojnik tak hrabro vojuje. Svaki se hoće osvetiti nad nečimurnim činom francuzov. Nemec bude strahovito povrnul francuzu ono, kaj je na karlsruhskoj prošeciji napravil!

Juliuša 7-ga su vü Bukovini nasi Se-regi vü Kimpolung vodeću cestu predobili i ovdí si mesto potvrdili. Rus je hotel iztirati od ovud našu vojsku. Ali su se s velikimi zgubići morali na zad potegnuti, medtem smo od njih vnogo vojnikov odzeli i vü robstvo odegнали.

Pri Kirlibaba zvanom mestu su rusi 7-ga júliuša takaj jako biti bili. Rusi počmeju vrecemerni biti, ar nemreju nikaj s nami. Vü svojem čemeru na bezdušni način postupaju svakim, koj jim vü ruke dojde. Vu-ziježu i podiraju hiže i odneseju sve do česa segnuti moreju.

Vü prošlim tijeđnu smo svega skupa 10 jezer rusov odegнали vü suzanstvo. Mrtvih i oranjenih je vnogo više. Iz ruskih izkazov je znati moći, da su rusi 100 jezer mrtvih vojnikov izgubili od kad su svoju vezdašnju navalu počeli. A gde su još k tomu oranjeniki?! kojih broj je još vekši. Svi glasi tak veliju, da su rusi od počedka júniuša pol milion vojnikov izgubili.

Niti taljanom pe ide dobro. Prošli tijeđen su pri Doberdu, pri Podgoru, pri Selzu, pri C'ma Dieciju, pri Monte Zabiju i pri Brenta zvanom potoku bile bitke, gde su taljani svigdi izgubili.

Pri Brenti je 9-ga júliuša više kak 800 mrtvih taljanov ležalo na jednom kupu. Pri Monte Kornoni su naši vojniki 455 mrtvih taljanov prebrojili.

Na francuzkom bojnóm polju se je navala 1-ga júliuša počela. Pri Somme zvanog vodi su 6 kilometrov morali nemci svoj front dalje deti. S tem nisu francuzi zadovoljni bili, pak su još s veksom jakostjom proti nemškim šeregom išli. Ali nemci su je svigdi nadvladali, tak da francuzi nikaj nesu mogli dostignuti.

Pri Verdunu bitke još trajaju. Francuzi se hrabro vojuju, ali strašnimi zgubički.

Do vezda francuzi vre jeden million mrtvih imaju od kada se je tabor počel. Izmed francuzkih ablegatov se je 200 personah podiglo, pak su hoteli vladu prisiliti, da kraj napravi taboru. Vlada je to zezna-

la, pak tak dugo kortešovala med ablegati, da su ovi i dalje za tabora. Ipak izmed ablegatov 97 je takvih ostalo, koji proti taboru glasuju. Vezda ovi delaju, pišeju i govore držiju, da konca napraviju taboru, kojega vre francuzi nemreju dobiti.

Nemški replani takaj dobro delaju proti francuzkim replanom. Prošli tijeđen samo vü trema dnevi su francuzi i englezi 33 replanov izgubili, a nemci niti jednoga.

Turska vojska je vü Ažiji takaj lépo napredovala proti rusu. Rus je ovdí izgubil prošli tijeđen Lermansah zvani varaš. Javimo još nasim citateljem, da se je pri četvrtoj orsačkoj porgi 1930 million korun nabralo. Tak su do vezda k Magjarskoj državi spadajući stanovnici šest milliardov, to jest šestjezer milionov korun dali na porgu za taborske stroške. Iz ove velike svote je takaj moći videti da smo i vü penezi jaki i da se nemamo kaj bojati.

Za vieru i domovinu.

Na dan sv. Leopolda, to je svake godine 15 ga Novembra, delaju bečani mali izlet u od Beča dosta daleki Klosterneuburg, gde je toga dana svetak i prošćenje. Tamo takaj, kak je poznato, izvrstno vino raste, onda je u ondešnjem kloštru ogromno veliki lagev, kojemu je samo još on ravan u Heidelbergu u Niemačkoj; po tom lagvu u kloštru se onda sanjču, koj bolje taj bolje, a i zabavah je dosta kak na svakom prošćenju. Nekoji taj izlet prave na kolih, a drugi pieske, jer je taj Klosterneuburg od Beča udaljen kojih sedam kilometra pak šetnja do tamo nije prenaporna, najme pak ako je liepi dan.

I liepa Poldika, pravo bečko diete, bečka puca, jedina kći nieke bečke pralje rublja, je svojom materom pieske putovala u Klosterneuburg, da svoje godovno onde svečano proslavi.

Kada su se te dvie žene ovih raznih zabavah site nagledale, naši su kod jednog stola u klošterskom podrumu miesta za ok-

repiti se, a baš pri tom stolu je sedel jedan od njezinih najboljih mušterijah, kamo je ona najme hodila prat, bogati mesar Kary sa svojim sinom iz Beča, koj se je takajše Leopold zval. Mesar se sad bogme nije dal pošpotati, već je zval flisu za flisom najfinijega Klosterneubergera i razno iz kuhinje, kaj već k tomu spada, a snažni Leopold se je pri tom liepo zabavljaj sa liepom Poldikom.

Kad se je već pričelo smrkavati, te se je sve domov odpravljalo, ponudil je mesar tim dvem ženskam svoj »einspaner«, da se mogu šnjim do Beča prepeljati. Poslie Leopoldovog, videli su se ova dva mlada Poldrla često, a s vriemenom se je med njimi razvila iskrena i cista ljubav, te bi već na dođuće Leopoldovo imalo biti vienčanje.

Ali, — žalibože, — drugač je došlo.

Daleko vani u predvarasju, u maloj, trsjem obrasčenoj kućici, sedela je u vrtu zaplakanemi oči Poldika. Sve na okolo je bil mir; nikaj nije pokazivalo, da je u dalekoj Bosni ustanak nastal, da se medju divljimi bosanskimi klisurami krvavi bojevi biju i da austrougarska vojska imade onde vrlo težki položaj. I Poldičin zaručnik je bil nutar pozvan. Sad se je anda reklo, na duže vriemena razstati. Feš deutshmeister kaprol je plačući Poldiku držal u zagrlaju.

»Neplaći se moja draga«, — rekel je, — a pri tom su mu se i samomu oči za suzile — »ja ću se na skoro vratiti, mi ćemo već na skoro s tim gosponom Hadzi Lojom gotovi biti! Ti si samo marljivo šivaj svoju vienčanu opremu, a dok bude ta gotova, sam ja natrag ovde pri tebi, a vani u Klosterneurgu, gde smo se spoznali i zaljubili, tam bude naše vienčanje!«

Plačuća Poldika skine s svojega vrata, na srebernom lantiću viseću zelenciju, koja je predstavljala Majku Božju sa dietetom, te mu ju vrgla okolo njegovog vrata, za da ga čuva u svakoj pogibelji.

Ovak je Leopold otišal u rat, u Poldika je ostala doma pri šivačkoj mašini, ali dielo joj nije išlo od volje; ona je više premetala po novinah, iskajuč listinu opalih i ranjenih u bosanskom ratu.

Do sada je Majka božja s dietetom, njezinoga Leopolda dobro branila i čuvala. Već je višekrat pred neprijateljom oko u oko stal, kak joj je sam gizdavo pisal, ali svaki krač je cieli i neozliedjeni ostal.

Sada stupi njezina mati u sobu, nezadovoljno brundajuća: »Iz tih bedastih novin pak izbilja nije moći nikaj saznati, svake drugčije pišu, ali znaš Poldika, Leopold bude sad na skoro domov došel, pri štacurnarki su pripoviedali, da se je debeloh pekovici danas noć od samih bielih golubov sanjalo. Ja sam odmah išla k gospodični Janici i ona je iz nametanih kartih čitala, da bieli golubovi znače mir. — Sad se neplaći, Leopold bude na skoro opet tu, a onda budemo baš vesele gosti služili.

Poldika nije slušala, kaj je mati govorila, ona je premetala i pregledavala najnovije novine i u njih listinu padših i ranjenih u Bosni.

Na jedan krat strašno zavrisne, te se u bezsviastici sruši na zemlju. Njezine ruke su novine grčevito držale, u kojih listini su bili popisani oni, koji su bili ranjeni i oni, koji su opali, a med ovemi je stalo i ime Leopolda Kary-a....

Od žalosti je na to Poldika obet: žala

te se je više mesecih borila smrtju, ali ojezina mladost i žilava narav je preobladala, medjutim iz one liepe, mlade, vesele dievojke, je postala snuždena, namrgodjena, nikad dobre volje žena. Ona se je obukla u žalostnu crnu odeću, koju je nakanila do svoje smrti nositi, kak je to navada i danas u slučaju smrti u obitelji, da se rodjaci u crninu obleću, ali samo na godinu dana.

I opet je došlo Leopoldovo. Poldika je sedela bez diela kraj oblaka, te je gledala vani padajuće pahulice sniega, koj se je sada ništo prerano pojavil. Puna dobuke žalosti u srdcu je tu sedela te joj se je onako zamisljenoj pričiniło, da vidi Majku božju, onu veliku patnicu, koja je svojega jedinoga sina videla na križu trpeti i umrieti, pak ju je odmah nieko sveto čuvstvo mira obišlo i doprlo do srca. Pobožno sklopi ruke te na nje spusti svoju težku glavicu i se duboko zamisli.

Na jedan krat, kak da se je iz sna prenela, krikne u drugu sobu: »Mama! Sutra idemo u Klosterneurg, jeli, ti ćeš izpuniti moju prošnju, ja hoću sutra moje tamno odielo odložiti — svučiti!«

»Pravo imaš moja kćerka!« — odgovori mati, kojoj je i onako žalost kćerke tiskalo njezino srce. — »Ti si još mlada, cieli tvoj život leži još pred tobom, ti ćeš još zaboraviti, kak se sve zaboravlja, i sve će biti dobro!«

Turobno stepe Poldika glavom. »Ja nemislim tak, mama, ako se čaša jedan krat potere, tak više nije moguće, da ciela postane. Na svietskom veselju se ja nikada više neću nasladjivati, niti mene ovaj svijet i veselja njegova nemogu razveseliti. Ja hoću sutra u Klosterneurg u klostersku cirkvu k Majki božjoj, tamo ću ja opet najti moj duševni mir te hoću postati opaticom.«

U prvom hipu bila je stara gospa posve uzdrmana odlukom svoje kćeri, ali kakti dobra kršćenica poštuvala je pobožnu želju svoje kćeri, te je kratko vrieme zatim Poldika izbilja postala vierna službenica Gospodinova.

Proše su iza toga godine, a negdašnja vesela, liepa Poldika, koja se je na takt muzike znala vrteti kakti diridajec, obavija danas službu u »sanatorijumu Loew« kakti dvorkinja i paziteljica betežnikov pod imenom sestra Aloysia. Ona spada u kloster milosrdnicah, a samo dohadja u sanatorijum na dielo. Ona je neumorna u svom svetom zvanju, ona obavija svoj čoviekoljubivi posel, kakti angel na trpećem ljudstvu, uvijek zadovolstju i ljubavju, te su joj mnoge hvale i vruće želje ublaživale njizinu težku i bogudragu službu na toliko, da joj je najteži posel postajal najlakšim. Svoju mladenacku senju je ona već od davna zakopala, a čvrstom vierom i zaufanjem u Boga su se mir i pokoj u njezinom srdcu nastanili, cieli svoj život je posvetila tomu čoviekoljubivomu samaritanskom dielu, pak ako bi koga od kojih vriednih čitateljah sreća ili nesreća donesla u sanatorijum Loew u Beču; moći će videti, kako u bezograničnom zaufanju na božansku providnost, ljubko se smiešća, vrši svoj čoviekoljubivi posel, častna sestra Aloysia.

Em. Kollay.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

— Govor grof Tisza Istvana. Magjarskoga orsaga glasoviten ministerepredsednik minući tijeđen sledeći govor je držal u parlamentu:

— One orijaške bitke, od kojih sem se već juniša 14 ga ovdil spomenuł, još ne su za ključene, još podjednoma s najjakšim vihrom dalje trajaju, ali ja tak mislim, da nebudem za grešil, ako pred parlamentom s nekojom rječjom rezložim, kakov je položaj sad na bojnem polju. Denes takodjer samo to morem reći, kak sem i juniša 14 ga, da naša bojna linija skorom na celim frontu tam stoji, gde je i od početka.

Denes takodjer samo to morem potvrditi. Ova linija, koju su rusi s orijaškim šeregom steli nazat porinuti i to jim je ne bilo moguće, još i denes vu oni poziciji stoji, gde se je još na jesen nastanila. Na onih mestah gde su ruski šeragi s kervavom navalom naše nazat pretisnuli, kak sem to već predi rekel, samo za kratko vrēme bude rusom vu rukah i tam naš bojni položaj od naše strani dobro stoji.

Kak sem rekel, tak se je i na volhinijanskim frontu pripetilo. Ona pomoć koju smo mi i nemci na ov front poslali, zastavila je rusko navalu i od potlam pomalem, ali stēm segurneše nazat riva ruske šerege, za koje je čela Europa mislila, da nas pogutneju, kak mačka miša. To vesele su rusi ne mogli napraviti svojim saveznikom. Sva ona mēsta, koja su rusi prevzeli, s vekšinoma našim su opet vu ruke doše.

Nē se je mogel bojni položaj tak hitro preobrnuti na bukovinskim frontu. Naši hrabri šeragi, koji su ovdil vojuvali i branili domovinu, proti desetput tak velikom ruskom šeregom, pred strahovitnom silom morali su pomalem nazat se vleći.

Poleg toga, na žalost našu, Bukovine vekša stran opet je neprijatelju došla vu ruke. Strahovitnoga zgubička je imal ovdil neprijatelj. Vu veliki i kervavi navali naši vu najlepšim redu su se nazat potegli. Naša vojska je još i denes skupna i tak moćna, i vu tak moćnih pozicijah stoji, da kak sem već rekel, mogućna je neprijatelja dan, na dan nazat zbiti, vu koji bitkah rusi opet nezumno krvi prelēvaju. Rusi još i denes s mašinpuškami, oficiri pak s revolverami tiraju svoj narod vu žalostno i segurno smrt. kak marhu na šloprok.

Položaj je denes takov, da vu Volhiniji mi napredujemo od dana, do dana, vu Bukovini i Ishodni-Galiciji pak smo neprijateljsko navalu zastavili i čvrsto verujem, da rusi više nebudo mogućni dalje napredovati svrhu onih orijaških zgubičkov, koje smo jim na celim frontu zrokuvali.

To mi je bila dužnost pred parlament predstaviti.

(Parlament je jako zadovolen bil stēm govorom.)

— József nadherceg i zalavarmegjinski baka. Iz Nagykanizse pišeju: József nadherceg minuće dane opet je pohodil zalavarmegjinske baka. Nadherceg svakoga, koj je vu zadnjih bitkah vitežki se sponašal, popital je kakvu želju ima. Najviše su za pipu prosili, koju su taki drugi dan dobili. Nadherceg popital je i Kajári Vendela, koj tri medalije ima na prsah, vu telo pak je šest kuglih dobil i triput su ga vpičili.

— Kak dugo si na frontu? — zapita ga.

— Trinajst mesecov — kraljevska visost. (Tak zoveju baki nadhercega.)

— Podjednoma? pita ga dalje.

— Podjednoma!

— Imas kakvo želju, koju bi ti ja mogel sversiti?

— Imam, javim pokorno.

— Na onda samo povec.

— To bi prosil kraljevsko visost, ali bi mi steli detetu krstni kum biti.

Nadherceg široku pogledne baku.

— Kak to drago dete, ti si trinajst mesecov podjednoma na frontu, pak se ti je dete narodilo?

— Ne se mi je narodilo, pokorno javim.

— Onda kak me hoces za krstnoga kuma imeti?

— Molim pokorno, zaručnicu imam doma, koju si zeti hocem po taboru i onda ako nas Bog blagoslovi...

Nadherceg se je dobro na smejal.

— Dobro je, dete drago. Ako nas Bog pozivi obedva, budem ti želju sversil, samo mi pisi, kad bude venčanje.

Nadherceg zatim dal je ruku baki i dobro mu je ju stisnul.

Od pollam na celim frontu ne ga ve-selešega bake, kak je Kajari Vendel.

Tak baratuje magjarski nadherceg svo-jemi vojnik.

— Veliki englezki zgubiček. Times najvešće englezke novine pšuju, da on fa-laček zemlje koju su englezi vu zadnji of-fezivni zadobili, neje bil vrđen tuliko krvi, kuliko su zanjega preljali. Nadalje pak pišuju :

— Najvažneše je kaj smo se vu celim boju navčili, kak je treba mašinske nu-cati i nastaviti, da seje moći s njimi braniti. Navčili pak smo se i to, da koj nava-lu počne, vnogo velikih štukov i žmehkih mozarov mora imati. Razmi se, da za i one je kanonerstvo najvažneše, koji se braniju.

Na severnim frontu neprijatelj vnogo žmehkih štukov je na skupljal skojemi je strahovitno velikoga kvara delal ravno tak, kak i one mašinske proti kojih smo na šturmu morali iti.

Neprijatelj poprilki znal je za našu navalu, samo to je ne znal gde se i gda se bude offenziva započela. To je već znati, da puske mali kvar su napravile med na-šemi redi.

Najvešći kvar su nam žmehki štuki i mašinske delale. Štuki i mašinske su nas zastavile na severnim frontu, da smu ne mogli dale napredovati. Neprijatelj strahoviten ogenj je hital na naše rede i bez broja je ponucal granatov i šrapnelov. Pi-tanje je sad to, ali se nebudo vu ovim boju puske dokončale i samo mašinske i žmeh-ki štuki ostaneju.

— Bukovinske velike bitke. Na Jakobeni i Kirlibaba okolici naša navala čuljivi kvar je zrokuvala rusom i prepré-cila je, da se rusi ovdj zastaviju i nastani-ju. Vu ovih bitkah pripetilo se sledeće: Sto kozakov zišlo se je sdesetimi žandari, ko-jim je Russu stražamešter bil. Žandari su na sto koračajov blizu pustili kozake. Za-tem su počeli štrélati tak na kozake, da su se tak rezbežali, kak birke. Kozakov zapo-vednik je mrtav ostal, takodier i jedno de-set kozakov. Od naše strani dva žandari su

mali plezer dobili. Svi zarobljeniki jednako povédaju, da po celim Ruskim orasgu rez-glašeno je, da za malo vréme konec bude boju. Još jedanput se napneju sve jakosti i onda kraj bude, jerbo ruski narod već niti za nikaj neće još jeden tretji boj po zimi.

Na južnim kraju Bukovine vu Moldva dolini strahovitven veliki zgubiček je imel 111 ruski regiment koj je lanjeko leto vu Karpati vojuval i tam su ga čisto vuništili, od pollam se je ov regiment počival.

V četrtak opet su ga vu ogenj poslali i opet su ga naši honvédi podesetinili. Za-tem su naše čete zavzele ruske pozicije. Vu ovih bitkah spazili su naši, da rusi već ne-maju tuliko štukov i municije, kak od po-četka offenzive imeli.

Kozaki opet su divjo počeli baratuvali stanovniki, najmre pak s onami selami vu kojih su olahi. Zarobljeniki povédaju, da ruske čete zapoved su dobile, da sva ona sela, koje sprazniti moraju, vuništiti je moraju.

Ruski offenzivi cilj je bil dojtj do Ba-ranovici, Kovela i Stanislaba. Ako samo jed-no ovu mesto zadobiju, veliko luknju bi napravili na našim frontu i stém bi zado-volni bili za onu krv i municiju, koju su potrošili. Proti Baranovici iz med tri velikih ruskih seregov drugi je vojuval pod zapo-védjom Evert generala, od ovoga na poldan je sam Bruszičev, tretji pak pod zapovedjom Kuropatkina, miren je.

Vu Bukareštn sad su imeli jedno mir-no nedelju. To pak je svrha toga, da je romanski korman iz rekel, da nebude se sklopil s Bruszičevim seregom. Stém je ruski korman odlučen odgovor dobil od Romanije.

Iz Pétervara pišuju, da vu Odeszi dva srbski vojni sbori stojju i k tomu dojde još jeden. Stém šestdeset jezer srbov bude vojuvalo vu ruskim vojničtvu. Svi srbi no-ve puske dobiu.

Pri Kirlibaba zvanim mestu rusi su strahovitno kervavo biti bili, još bolje, kak 1915 ga leta ravno na ovim mestu. Iz Ru-sije opet friske rezerve ideju proti Czerno-ovicu. Kak se čaje med ruskami regimenti opet su uzbune, ali buntare strahovitno strogo kaštigaju. Kozaki svaki dan robiju i vužižuju, ne glediju ali je rumonjsko ili pak ruthensko selo.

Velike bitke su vu Moldova dolini proti Kimpolungo vodeći željeznice na obedve strani su naše čete zastavile se i dobro su se zakopale. Neprijatelj ove pozicije je štel zadobiti i med Pozorita i Moldova občinami navalil se je na naše čete. Naši su preti-rali ruse i vnogo su jih polovili.

Menjše bitke su i vu Cseremosz dolini bile pri Lucka vodi i Nikulicin okolici. Ovdj su naši takodier nazat zbili ruse, koji su svoje pozicije ostavili, najmre pak jednoga brega, koj na čeli okolici kraluje.

Sad se još tak vija sim—tam čeli front, doklam rusi opet takvoga vudarca dobiuju, da silno budo bežali iz Bukovine, gde su ne mogli dojtj do magjarske granice.

KAJ JE NOVOGA?

Pšesem iz bojnog polja.

Medjimurje malo ostani mi s Bogom!
Ostani mi s Bogom žena iz sinekom!

Gda sem zdoma dišel, gde sem vas ostavil, Nesam vam povedal, gde bum se nastanil.

Prvič sem se dpravil vu zemljicu Rusku, Vu tudju zemljicu, v varaš Ravarasku.

Bože moj ljubleni mene je občeval, Tri kuglice v svojem tēlu jesem probal.

Vežda se pak spravljam vu tu Bessarabsku, Žena draga moli se ti za me Bogu.

Žena moja draga i ti sinek mali, Japa i mamica i dragi rođjaki :

Rad bi ja ve s vami rēčku govoriti, Ali da sam dalko, nemrem do vas iti.

S Bogom mi ostante japek i majčica, Zadjnjput sem pisal iz Kaniže lista.

Fučnula mašina s Bogom mi Kaniža, Zadjnjput sem kušnul ženi svoji lica.

Idi golub, idi vu to ime Boga, Pak se samo ufaj v Jezusa zmožnoga.

Medjimurje malo, prazno si ostalo, —Moje lēpo cvētje po svētu je dišlo.

Bože moj ljubleni, kam budemo išli? Je li život v boju nebumo ostavli?

Gričica draga ne sem ti ja mislil, V bessarabsko polje kaj bum se odpravil.

Od ljubavi naše napiši mi lista, Da se nej spozabil od imena tvoga.

Bessarabsko zemlja velka je planina, S Bogom mi ostani moja domovina.

Na bojnem polju. **Novák Vince** honvéd iz Bottornye.

— Prošnja. »Muraköz—Medjimurje« zvane novine su s juluš mesec 1-im u XXXIII god. tecaj III-im četvrt leta stupile. Prosimo naše poštvane predplatnike, naj nam vu novim fartalju predplatne zaostatke čim predi pošteju i predplate ponoviju. S pozdravijom izdateljstvo.

Predplatna cēna je od 1916. juliuš 1-ga:

Na celo leto K 10—
Na pol leto » 5—
Na četvrt leto » 250

Pojedini broji koštaju 20 fillera.

— Deutschland ladja. Nemci čisto stiha opet su nekaj takvoga znašli, poleg česa naši neprijatelji si odserd-tosti laši skubeju. Jeden nemski mjeruk takvo ladju je iznašel, koja tijam vu Ameriku more dojtj pod vodom i nazat. Velika uzbuna je nastala vu Engleziji i Francuzkim, kad su telegrama dobili, da nemška »Deutschland« zvana pod vodom plivajuca ladja ovoga meseca 12-ga došla je vu Ameriku, kam je amerikančanom farbu i svakoju čka vračtva dopelala. Nazat pak nikela, peneze i svakojačke druge potrebne stvari bude vozila. Juniuša 23-ga je ladja pod vodjom König kapitana ostavila nemško morsko postaja-lišće. Na ladji je bil Vilmoš cesara jeden list, kojega je Wilson amerikanskomu pred-sedniku poslal.

Na ladji je 29 osobah i 4100 morskih millah dugoga puta napravila, naj više pod morjom, jerbo je zlučesto vréme bilo. Dakle zabadať budo strahovitne francuzke i englezke ladje stražile na morju, da nemci i mi nikaj nebi dobili po morju iz Amerike. Več kakva moć nemore prepréciti, da nebi nemci s Amerikom trgovinu tirali. Sad opet kričiju englezi i francuzi, da Amerika takve ladje zarašterati mora, jerbo i to su taborske ladje. Amerikanski činovniki prvi-

ziterali su ladju i pokedob nikakvo oružje ne su našli na njoj, iz rekli su, da to neje taborska, neg trgovačka ladja. Zabadav zijaju, zabadav se groziju Ameriki i zabadav si lasi pučeju naši neprijatelji, Amerika je iz rekla, da ove ladje slobodno voziju sve, kaj gud, hočeju, ako pak je englezomi francuzom ne povolji to, naj je primeju, ako je moreju.

König kapitan povēdal je, da po jednaki liniji je išel po morju. Devet jezer morskikh millah je pod vodom napravil. Višeput je spazil neprijateljske taborske ladje koje su na straži i onda navēk se je pod vodu podurknul i tak je putoval dale. Veliki vihiri su bili na morju i svrho toga pet danov se je za mudil, tojest pet danov je kesneše došel, kak si je zračunal. V suhotu po noći su spazili Ameriku i odmah su nemšku trgovačku ladju porinuli vun.

Vu Ameriki veliko veselje je nastalo, kad je taj glas počil. Sve novine, na veliko serditost englezom od toga pišeju. Jeden prefrigani bank odmah klaster velike plagatlne dal delati, vu kojih opomina amerikančane, da moći je peneze pošilati vu Nemšku, jerbo na ovi ladji vu naj vekši segurnošči su.

Razmi se, da nemci sad vnogo takvih ladjih budo dali delati i mskar se englezi rezpočiju od serditosti, od denēšnjega vremena, nazat budemo mogli s Amerikom i s neutralnami orsagi tergovati.

— **Smrtna mreža.** Pri Stochodu došla je jedna ruska kompanija do naših drotov, kojega za »smrtno mrežu« zoveju. Naši su spazili neprijatelja i odmah su počeli iz masinopuških strēlati. Vu ovim ognju su šteli rusi drota prerezati. Ruski kapitan spazil je, da su i okne tam na ložene i dal je zapoved, da je vuništiju. Med tem toga je teško pležerani doli opal. Došle su još dvē kompanije na pomoć, da drota sprežeju. Iz med ovih niti jeden je nē živ ostal, jerbo okne su se sprožile i ruse vu zrak hitile.

— **Veliki plien Cadorne.** Na talijanskim frontu naši su ostavili jednoga jarka tak skrivince, da su ga talijani pošlam još dvanajst vur strēlati. Kad su vidli, da nikakov glas se nečuje iz jarka, išli su proti jemu na šturmu i slavno su ga zavzeli. Cadorna je odmah prejavil, da je veliki plien tam za dobil. Od toga je naš jeden kapitan vu špitalu ovak povēdal:

— Sve smo lēpo s pakovali i stiha ostavili smo jarka, kojega su talijani potlam strahovitno strēlati. Dva kottli su ostali tam, koje jerbo su već malo bili vrdni, baki nē su šteli sobom zeti. Na pitanje, zakaj i kotle sobom ne zemeju, odgovoril mi je jeden baka, da naj ostaneju, drugač siromaški talijani nebudo imeli vućem polentu kuhati. To je bil naj vekši plien Cadorne generala.

— **Veliki viher.** Iz Bēcsujhelya pišeju, da juliusa dvanajstoga popoldan okolo pele vure strahoviten viher je nastal, kakvoga još nigdar nē bilo. Vu ćelim varasu skorom niti jeden krov je nē ostal. Dva metre debelo drēvo tak se je pretrglo, kak mala sibica. Od fabrikih dimjaki svi su se porušili. Jedno malo dēte tak je slap hitil vu stēnu, da se je tak zdrobilo da niti nē poznati. Jedna kasarna se je zrušila i tridesetjeden človek je mrtev ostal.

Do vezda za tridesetdevet mrtvih zna ju i za dvēsto pležeranih. Tridesetpet konjov

je viher za tukel. Na polju je strahoviten kvar. Vu križi stojeće zilo i pšenicu neje nigdi moći najti. Na grobju svi križi su s prehićeni i tak sim—tam zmēsani, kak karle. Više stotin stanovnika moraju po školah na staniti. Varas je odmah stojezer korun dal na pomoć siromakom.

— **Na turskim frontu.** Velike bitke su trajale ćeli tijeden vu Kaukazu. Turćini slavno napredujeju i dan na dan velike i kervave bitke zadobiju. Više jezer rusov su vlovili turćini, takodjer više jezer jih pokopali. Na Csorok liniji jednoga ćeloga ruskoga šerega su vuništili.

Englezi nečeju rusom na pomoć iti, jerbo su straho, da rusi do morja dojdeju i njihove račune tam zmēsaju. Na Sineh okolici minuci tork sedem vur dugo je trajala strahovitna bitka. Na zadnje su turćini preobladali ruse, koji su divjo morali pobećti. Vnogo se jih je predalo, jerbo nē su šteli dale vojovati.

— **Katastrofa u Talijanski.** U Castel Termini zvanog sicilaiski rudniku se je velika katastrofa pripetila. Naime u rudniku se je zemlja zrušila i 100 rudari su svoje življenje zgubili. Do vezda su i 18 pležercov naši.

— **U Dunaj se vtopil.** Major György zvani 20 godišnji bravarpomoćnik se je krej Sorokšara u Dunaju kupal i vtopil. Odmah su mu na pomoć se žurili, ali već su ga nē mogli braniti.

— **Kak se harcuvalu nemci proti englezom?** Na englezkim frontu strahovitoga zgubička zrokuju englezim oni nemški tvrdjavi, koji su pod zemljom napravljeni. Ovi tvrdjavi na 10 meter dalečine pod zemljom iz prkope stojiju. U ovih prikopah nemci tak dugo se skrivaju, dok neprijatelj prek prvoga jarka ne dojde. Ona na hitroma van skoćiju nemci i iz svoje masinaste puške smrt razsipaju na zateče engleze.

TABORSKA POSTA. Za taborsku poštu gotovi kuverti sa napisom, takodjer i TABORSKE KARTE i škatulje vu kojih 350 grammov moći poslati, se dobiju kod Fischer Fülöp (Strausz Sándor) knjižarici. Ciena: kuvert — 2 fill. — taborska karta — 1 fill. — škatulje 24 fill.

Nekaj za kratak čas.

Lukav mora biti.

Nagy Dénesa žena je na teškoma sbeležala. Nagy vu veliki žalosti zagovoril se, ako žena ozdravi, naj lepšu telicu bude cirkvi alduval.

Zenska je za kratko vrēme čisto dobro se ćutila i gazda se je pripravil, da zagovora sverši.

Zaran se je stal, zapregel je i najlepšu telicu za se kola prevezal. Kad su se već genuti šteli, zapovedal je kućisu, da Maps zvanoga psa takodjer naj poleg telice zapreže. Tak je odisel na sejam, gde je telica odmah kupca imela. Kud ga cieniu pitaju, ovak je odgovoril:

— Telica košta deset forintov, ali bez psa nebudem ju prodal.

— Kak pak je skup cienie?

— Telica košta deset forintov, pes pak sto forintov.

Dakle skupa sto deset forintov. Drugač ne prodam.

Kupec je mislit, da sbedakom ima posta i pokedob telica je sama bila vrdna sto deset forintov, pogodil se je.

Nagy Dénes pak je zoseb del deset forintov, to mora cirkvi dati, jerbo je samo tuliko dobil za telicu. Kaj pak je za psa dobil, to je na svoj cilj obrnul.

Vu patēki.

Muž (vu patēki): Onda gospon patikar naj dobro paziju na vraćtvu, štero bude za ženu, a štero pak za kravu. Naj nē zmēsaju, jerbo bormes žal mi bude, ako krava vcrkne.

Ima pravo.

Kaprol pita infanterista, kaj zna od sanitēcov? — Sanitec ima na ruki ćerleni križ, ovaj križ zlamenuje, da neje smeti na njega strēlati. Ako pak itak ga trofi kuglja, to nikaj ne gilla.

Zlamenje.

Doktor pita smrta, kak on zna, da je mrtev človek za istinu mrtev?

Odgovori mrtvec:

— Kak nebi znal, da vidim, svi se plačeju pre hiži.

Lajtnant (kaprolu): No, kuliko je tih bedakov ovdi? —

Kaprol (broji soldate): Pokorno javljam 28 i znjimi gospon lajtnant. —

Dvē male taborske pēsma.

I.

Letna doba se odpira,
Moje srce nema mira,
Kud poglednem ja s očima,
Nigdi, nigdi mira nema.

Srce mi jako tuguje,
Kaj sem stavil draga tebe.
Moral sem te ostaviti,
Drugač nije moglo biti.

Naj se draga žalostiti,
Da sem te moral staviti,
Ali drugač nemre biti,
Či tak nam Bog hoće meti.

Nega mira, nit veselja,
Dok nebu taboru kraja.

II.

Grličica draga milo je plakala,
Gda je meni zadnjić svoju ruku dala.
Grličica draga plakati mi naj se!
Ar du suze meni zalēvale srce.

Dēvojčica mila me je zapitala,
Kam bi tebi dragi listeka pisala?
Piši meni draga svojom deanom rukom,
Pak mi pošli lista po svētu širokom.

Nega nigdi lepšeg, kak vu Medjimurju,
Kud se zleglednem, sve je vu lēpim cvētiću.
Med lēpimi cvētji je jedna ružica,
V marofu stanuje ma draga grlica.

S ovim pak zapiram tužno govorenje
I vu srcu svojem žalostno mišljenje.

Alsó-Mihályfalva.

B. M.

Ürednikova pošta.

Izmed nam poslanih vnogh pēsma preditali smo sledeće:

1.) **Gratulacija.** (A. Domboru. Sz. M.) Dobra je. Izlazila bude.

2.) **Pēsem dēvojke.** (Szelensohegy. L. R.) Izlazila bude.

3.) **Dvē male pēsme.** (Alsó-Mihályfalva B. M.) Obedvē budemo štampati dati.

- 4.) List iz bojnog polja. (Vu taboru. S. A.) S popravkami bude dobra.
- 5.) Havas eoš osapkod. (Vu taboru. O. J.) Lè-pe misli su vu pèami, ali na nikakvu vitu ne pašaju. Morti hi ju po horvatèkim jesiku bolje izpisati mogli.
- 6.) List iz špitala. (K. Gy.) — Pripovešt iz bojnog polja. (M. P.) — Pèsem junačka. (E. A.) — Pèsama taborska. (K. A.) Redi se ne slažeju. Ne daju se popraviti.
- 7.) Pèsem od rezervištah. (N. J.) — Pèsama tugujuća. (M. F.) — Pèsem od mladoga junaka. (T. M.) — Pèsama taborska. (D. V.) Morti budu se popraviti dale.
- 8.) Našim vojnikom. (Kiszabadka. K. M.) Preduga je. Drugač bude dobra. Malo budemo ju pokratiš.
- 9.) Pèsem od regrutov. (Bottornya. S. J.) Budemo ju vu novine deli.
- 10.) Sprječavanje Andraša soldata. (Tótzerdahely. É. R.) Izlazila bude.
- 11.) Pèsem od mladih regrutov. (Ligetvár. M. L.) Dobra bude za novine.
- 12.) Pèsama od mladih regrutov. (Bocskaihegy. S. L.) Izlazila bude.
- Dobili smo još vnoge pèsme, koje budemo druga prečitati. Prošli bi naše čitatelje, koji nam pèsme pošiljaju, da bi svoje pèsme svi na vekšega papira napisali, pak lepše. Nekoji na ficlek papira pišeju pèsme, pak tak nepazljivo, da čèle pèsme moramo na novo prepisati, drugač jih nebi vu štampari čitati mogli. Prepisanje pèsmah nam vno-goga truda podaje.
- Svim skupa pozdrav! (M. J.)

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	36 50
Rozs	Hrž	29.—
Arpa	Ječmen	29.—
Zab	Zob	28.—
Kukorica uj	Kuruza suha	30 —
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah žuti	40.—
Vegyes bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag	Konopljeno seme	52.—
Lenmag	Len	52.—
Tökmag	Košćice	110 —
Bükköny	Grahorka	30.—

Egy nyomdász és egy papírkereskedőtanuló felvételik

Strausz Sándor
könyv- és papírkereskedésében, könyvnyomdájában Csáktornyan.

POZOR SELJACI I TRALCI!

Dok zaliha traje prodaje se izvrstan

PAMUK ZA TKATI.
Osim toga preporučam veliko = skladište syakovrstnog = **PLATNA I CIPELA.**

Trgovina
k „Varaždinskoj Jeftinoći“
Lazar Deutsch, Varaždin,
Petrovićev trg broj 6.

Értesítés.

Van szerencsénk t. betevőink tudomására hozni, hogy a pénzviszonyoktól indítatva, f. év augusztus hó 1-től betéteink kamatlábát 4 1/2%-ra leszállítottuk.

Új betéteket csak 4%-kal fogadunk el.

Perlak, 1916. július 10.

Alsó-Muraközi Takarékpénztár
részvény-társaság Perlakon.

Legújabb háborús térképek!

Bródy-féle **EGYPTOM és a NILUS KÖRNYÉKI ORSZÁGOK HÁBORUS TÉRKÉPE. KISÁZSIA és a BAGDADI VASUT HÁBORUSTÉRKÉPE.**
Ára 1.50 kor.

Bródy-féle **SZALONIKI és KÖRNYÉKÉNEK HÁBORUS TÉRKÉPE.**
Ára 1.— kor.
Kapható:
Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvkereskedésében - Csáktornyan

A világháború

minden mozzanataról

bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

Előfizetési árak:

Egy hónapra K 2.80 Félévre . . . K 16.—
Negyedévre K 8.— Egész évre K 32.—

Megrendelő cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA

Budapest, VII. Rákóczi-út 54 szám.